

L. M. Montgomery

Anne családja körében

KÖNYVMOLYKÉPZŐ KIADÓ

Lucy Maud Montgomery
Anne családja körében

Második kiadás

Könyvmolyképző Kiadó
Szeged, 2012

– Milyen ezüstösen süt ma a hold! – suttogta Anne Blythe maga elé, míg Wrighték kertjén át Diana Wright ajtajához sétált a sós tengerillatot hozó szellőben fehéren szitáló cseresznyeszirmok között.

Egy pillanatra megtorpant, tekintetével végigsimogatta a hajdanában úgy szeretett és szívének még most is kedves hegyeket és erdőket. Drága Avonlea! Ma már Glen St. Maryben érzi otthon magát, hiszen sok éve, hogy ott él, de Avonleától azt kapja, amit élete mostani színterétől soha: lépten-nyomon múltbéli önmagával találkozhat, a mezők, melyeket egykor bebarangolt, karjukat tárják felé, gyermek- és fiatalkora el nem halványuló képei veszik körül, s nincs hely, mely ne ébresztene édes emléket. A múlt rózsái nyílnak a kertekben. A viszontlátás örömét még egy olyan fájdalmas ok sem csorbíthatta, mint amiért most hazautaztak: Gilbert édesapjának volt a temetése, de Anne egy héttel meghosszabbította az ott tartózkodását. Marilla és Mrs. Lynde nem viselték volna el, ha azonnal visszamegy.

Mint mindig, most is régi manzárdszobájába szállásolták el, és amikor érkezése estéjén felment, már Mrs. Lynde emlékeket idéző, nagy tavaszi csokra várta. Anne a felejthetetlen évek illatát őrző virágokba temette az arcát; egyből rátalált a régvolt Anne-re. Mélyen rejtőző, édes örömök bizsergették meg újra a szívét. A manzárdszoba átölelte, védően körülzárta, magába fogadta. Szeretettel pihentette tekintetét öreg ágyán, melyet Mrs. Lynde kézzel kötött, almaleveles takarója borított,

elnézte a patyolatfehér párnákat, s rajtuk az idős hölgy horgolta nehéz csipkeszegélyt. Tekintete végül a tükrön állapodott meg, melyből egy sima homlokú kis árva lány nézett rá vissza, aki egy sok évvel korábbi estén itt sírta álomba magát. Anne megfélekedezett arról, hogy már öt gyermek boldog édesanyja, és hogy otthonában, Zugolyban Susan Baker valami rejtélyes készítésnek engedve e pillanatban is babacipőt köt, és visszavedlett a Zöldmanzárdos-ház Anne-jévé.

A tükör előtt álmodozott még akkor is, amikor Mrs. Lynde – karján tiszta törülközőkkel – visszajött:

– Én mondom, nincs is jobb annál, mint hogy végre itt-hon vagy, Anne. Kilenc éve, hogy elmentél, de Marillának és nekem is változatlanul hiányzol. Olyan magányosak ugyan nem vagyunk, mióta Davy megnősült; ez a Millie igazán helyes kis teremtés – és micsoda tortákat süt! –, de gyógyíthatatlanul kíváncsi. Mindig is amondó voltam, s ezt nem másítom meg ma sem, hogy téged nem pótol senki.

– Jaj, Mrs. Lynde, ezt a tükröt akkor sem lehet becsapni! Ha belenézek, azt látom, hogy nem vagyok már olyan fiatal, mint valamikor! – rázta meg a fejét Anne.

– Az arcbőröd mit sem változott – vigasztalta a derék hölgy. – No persze, soha nem volt rajta sok szín, ami kifakulhatott volna.

– A toka réme mindenesetre nem fenyeget! – vidult fel Anne. – És a szobám sem felejtett el, Mrs. Lynde, aminek nagyon örülök. Fájna, ha egy nap hazajönnék, és nem emlékezne rám. Milyen jó újra látni a Kísértetjárta Erdő felett felkelő holdat!

– Ugye? Egészen olyan, mint egy nagy kerek aranypéznz – toldotta meg Mrs. Lynde, abban a szent meggyőződésben, hogy most féktelenül szabadjára eresztette a képzeletét, s magában hálát adott az égnek, hogy Marilla nem volt fültanúja az esetnek.

– Nézze csak a holdtányér előtt kirajzolódó hegyes fenyőcsúcsokat és az ezüstösen ragyogó ég felé ágaikat kitérő nyírfákat a völgyben! Mekkora nőttek, pedig kis csemeték voltak még, amikor idejöttem... hiába, ettől rögvest öregnek érzem magam.

– A fák egészen olyanok, mint a gyerekek – mondta Mrs. Lynde. – Az ember szinte észre sem veszi, és felcseperednek. Itt van mindjárt Fred Wright; még csak tizenhárom éves, és már olyan magas, mint az apja. Vacsorára forró, friss csirkehús lesz tésztában, és én egy kis citromos piskótát is sütöttem neked. Nyugodtan ágyba bújhatsz, mert ma szellőztettem ki a takarókat. Aztán Marilla, aki erről mit sem tudott, másodszor is átszellőztette őket, Millie meg harmadszor, így aztán alapos munkát végeztünk. Remélem, Mary Maria Blythe is eljön holnap... tudod, mennyire élvezi a temetéseket!

– Mary Maria néni, ahogy Gilbert szokta szólítani, pedig nem is a nagynénje, csak az apja unokatestvére. Engem ráadásul Annie-nak hív – borzongott meg Anne. – Az esküvőnk után, amikor először megpillantott, így szólt: „Furcsa, hogy Gilbert éppen téged választott, hiszen annyi helyes lányt elvehetett volna!” Talán ezért sem kedveltem soha. Gilbert sem szereti, de ezt a családi összetartás okán sosem vallaná be.

– Gilbert sokáig marad? – kérdezte Mrs. Lynde.

– Nem, dehogy. Holnap este már vissza is kell utaznia. Az egyik betegét válságos állapotban hagyta ott.

– Nos, azt hiszem, nincs is, ami nagyon Avonlea-hoz kötné. Az anyja tavaly halt meg, s azóta az öreg Mr. Blythe sem volt a régi; a felesége halála után nem tudta összeszedni magát. Nem volt miért élnie. Hiába, ez jellemző a Blythe-okra: érzelmileg túlzottan kötődnek az e világi dolgokhoz. Szomorú, hogy egy sem maradt belőlük Avonlea-ban. Kitűnő, régi család voltak. Annál több van viszont a Sloane-okból! Csakhogy egy Sloane örökre Sloane marad, Anne, amíg világ a világ, ámen.

– Felőlem annyi Sloane lehet, akár a pelyva, vacsora után én akkor is sétálok egyet a holdfényes öreg gyümölcsösben! Gondolom, előbb-utóbb csak le kell feküdnöm, bár az ilyen éjszakákon az alvást mindig is elvesztegetett időnek tartottam. Majd egy hajnali felkeléssel kárpótolom magam; megnézem, hogy kúszik fel a rózsás fény a Kísértetjárta Erdő fáira, hogy festi korallpirosra az eget! Szeretném a magukat illető vörös-begyeket látni, sőt még az is meglehet, hogy egy szürke kis veréb leszáll az ablakpárkányomra, vagy az arany meg bíbor árvácskákban gyönyörködhetek.

– A nyulak mind felfalták a júniusi liliumokat – kesergett Mrs. Lynde, majd titkos megkönnyebbüléssel a szívében kacszózott le a lépcsőn, hogy nem kell tovább a holdról társalognia. E tekintetben Anne mindig is olyan hóbertosan viselkedett, s most már abban sem reménykedhet, hogy e gyengéjét valaha is kinövi.

Diana elébe sietett Anne-nek az ösvényen. Még a holdvilágnál is jól látszott, hogy a haja mit sem veszített a feketeségéből, orcája a rózsásságából vagy a szeme a ragyogásából, bár az alakja mintha teltebbé vált volna, noha Diana sosem volt az a fajta, akit Avonlea-ban cingárnak neveznek...

– Ne aggódj, drágám, nem maradok...

– Úgy beszélsz, mintha engem ez aggasztana – méltatlankodott Diana. – Te is tudod, hogy szívesebben tölteném veled az estét, mint hogy elmenjek arra a fogadásra. Nagyon keveset voltunk együtt, és holnapután már el is utazol. De Fred öccse kedvéért egyszerűen muszáj elmennünk...

– Megértem. És én is csak egy percre ugrottam át. A régi úton jöttem, Di... a Driád Fürdője után átvágtam a Kísértetjárta Erdőn, az árnyas öreg kert meg a Füzes-tó mellett. Ahogy régen oly gyakran tettük, megálltam, hogy megcsodáljam a vízben fordítva tükröződő füzeket. Mily hatalmasak lettek!

– Minden megváltozott! – sóhajtott fel Diana. – Elég ránéz-
nem a kis Fredre! Olyan mások lettünk! Kivéve, persze, téged!
Rajtad nem fog az idő! De tényleg, Anne, hogy tudsz ilyen
karcsú maradni? Nézz csak meg engem!

– Egy kicsit talán anyásabb lettél – nevetett Anne –, de azért
távrolról sem vagy terebélyes, Di! Ami viszont engem illet...
nos, Mrs. H. B. Donnell is osztotta a véleményed. Éppen a
temetésen mondta, hogy egy perccel sem látszom öregebb-
nek, mint amikor utoljára látott. Ezzel szemben Mrs. Harmon
Andrews így kiáltott fel, amikor meglátott: „Jaj, Anne, milyen
rettenetesen nézel ki!” Tudod, mindig attól függ, hogy milyen
szemmel vagy milyen szívvel tekintenek ránk. Én csak akkor
érezem öregebbnek magam, amikor a képeslapokat forgatom:
a nőket és a férfiakat valahogy szemtelenül fiatalnak látom!
De ne is törődj vele, Di! Holnap ismét kamasz lányok leszünk!
Ezért is akartam beszélni veled. Kiveszünk egy szabad dél-
utánt és estét, és végiglátogatjuk gyermekkorunk emlékhe-
lyeit. Sétálunk egy nagyot a tavaszi mezőkön és a páfrányos
öreg erdőben. Újra felkeressük, ami csak a szívünkhöz nőtt,
és hidd el, rálelünk majd elveszett ifjúságunkra. Tudod, tavasz-
szal semmi sem lehetetlen. Egy kis időre megszűnünk komoly,
felelősségteljes szülőknékné lenni, és olyan szeleburdiak leszünk,
mint amilyennek Mrs. Lynde a szíve mélyén engem még ma is
tart. Igazán nincs értelme az örökös józanságnak, Diana!

– Jaj, ez mennyire rád vall! Szívesen veled tartanék, de...

– Semmi de! Tudom, mi jár a fejedben: „És a férfiaknak ki
főz vacsorát?”

– Hát... nem egészen. Anne Cordelia ebben remekül helyet-
tesít, bár csak tizenegy éves – tette hozzá Diana büszkén. –
Egyébként is ő főzött volna, mert én a Női Segélyegylet gyűlé-
sére készültem... de most inkább veled megyek, Anne! Olyan
lesz, mint egy valóra vált álom! El sem hinnéd, hány estét

töltök azzal, hogy leülök, és azt képzelem, hogy kicsik vagyunk újra! A vacsorát is magunkkal visszük...

– ...és Hester Gray kertjében esszük meg – fejezte be Anne.
– Remélem, megvan még!

– Talán igen – ingatta a fejét Diana kételkedően. – Az esküvőm óta nem jártam ott. Anne Cordelia gyakran tesz felfedező utakat... pedig mondom neki, hogy ne kószáljon el messzire! Szereti az erdőt járni, és egy nap, amikor azért szidtam, hogy magában beszél a kertben, azt kezdte bizonygatni, hogy nem magában, hanem a virágok szellemével társalog. Emlékszel biztos arra az apró rózsaszín bimbókkal díszített baba teáskészletre, amit kilencedik születésnapjára küldtél neki. Egy darab sem tört el, annyira vigyáz rá. És csak akkor használja, ha a Három Zöld Emberke jön hozzá uzsonnára. Lehetetlen kiszedni belőle, hogy mit hisz, kik lehetnek. Sok tekintetben inkább rád, mint rám hasonlít...

– Talán több van egy névben, mint azt Shakespeare gondolta. Ne korhold, Diana, a képzelet játéka miatt! Úgy fáj a szívem azokért a gyerekekért, akik nem töltenek néhány évet Tündérorszámban!

– Most Olívia Sloane tanítja a gyerekeket – vetette ellen Diana. – Megszerezte a diplomát, és egy évre elvállalta az iskolát, hogy az édesanyja közelében lehessen. Ő azt állítja, hogy a gyerekeket szembesíteni kell a valósággal.

– Hát azt kell megérem, hogy a „sloane”-ság zászlóvivője leszel, Diana?

– Nem, nem, ezerszer is nem! Utálok Olíviát. Olyan kifejezéstelen, kerek kék babaszeme van, mint a többi Sloane-nak. Anne Cordelia képzelgéseit egyébként sem zavarnak. Olyan helyesek... mint a tieid voltak annak idején. Azt hiszem, lesz még része a *valóságban*, amikor majd felnő.

– Rendben, akkor ezt meg is beszéltük. Gyere át kettő körül a Zöldmanzárdos-házba, és mielőtt elindulunk, iszunk Marilla piros ribiszkeborából, amit Mrs. Lynde-del és a lelkésszel dacolva készített. Ettől majd igazán úgy érezzük, hogy kirúgunk a hámból!

– Emlékszel még arra, amikor becsíptem tőle? – kuncozott Diana, aki boldogan „rúgott ki a hámból”, ha Anne-nel tehetette, mert róla mindenki tudta, hogy nem szó szerint érti, amit mond; ő már csak ilyen.

– Holnap igazi „emlékszel-még” napot tartunk, Diana. Nem is tartlak fel tovább... látom, Fred jön a homokfutóval. Gyönyörű a ruhád.

– Fred vetetett egyet velem az esküvőre. Én hallani sem akartam róla, mert most minden pénzünk elment a csűr építésére, de ő azt hajtogatta, hogy a felesége nem járhat úgy, mint egy mosónő, amikor az összes többi asszony a legszebb ruháját veszi fel. Hát mondd, nem jellemző a férfiakra?

– Pont úgy beszélsz, mint Mrs. Elliott Glenben! – komolyodott el Anne. – Veszélyes tendencia, Diana. Nem árt, ha vigyázol! Vagy olyan világban szeretnél élni, ahol nincsenek férfiak?

– Isten ments! Az rémes lenne – ismerte be Diana. – Igen, Fred, jövök már! No jó, akkor a holnapi viszontlátásra, Anne!

Anne hazafelé megállt a Driád Fürdőjénél. A szeretett patak gyermekkora összes kacagását megőrizte, és ahogy fülelt, most újra kihallotta a csobogásából. Régi álmait pillantotta meg tiszta vizében; a patak halkán sustorgott az egykori esküvésekről és elszuttogott ígéretekről, de a Kísértetjárta Erdő bölcs öreg fenyőin kívül senki sem hallotta őket, ők azonban titoktartók voltak.

– Tünetmentes az idő, mintha csak előre megrendeltük volna – mondta Diana. – Bár attól tartok, holnapra eső várható.

– Nem baj – felelte Anne. – A szépségét akkor is magunkba szívhatjuk, ha reggelre tovatűnik is a ragyogása. Még ha holnap el is válunk, leljük ma örömünket egymás társaságában! Nézd csak azokat a hosszan elnyúló, aranyzöld dombokat, amott meg a párásan kéklő völgyeket! Ezek is a mieink, Diana, még ha telekkönyvileg Abner Sloane is a tulajdonosuk! Ma minden a miénk! És nyugati szél fúj... mindig elfog a kalandvágó, ha nyugatról fúj a szél. Ezt a napot az Isten is kirándulásra teremtette.

Így is volt. Felkeresték az összes helyet, melyhez emlékeik fűződtek: a Szerelmesek Ösvényét, a Kísértetjárta Erdőt, a Henyélőkertet, az Ibolyás-völgyet, a Nyírfa-csapást és a Fénylő Vizek Tavát, bár némelyik nem volt már a régi. A Henyélőkert körben ültetett kis nyírfacsemetéiből – ahol valamikor babaházat rendeztek be – mostanra sudár fák lettek. A Nyírfa-csapást, amit régóta nem taposott láb, benőtte a saspáfrány, a Fénylő Vizek Tavának szinte teljesen nyoma veszett, csupán egy nyirkos, mohlepte mélyedés jelezte egykori helyét. De az Ibolyás-völgyet bíborlila virágszőnyeg fedte, és az almafából, amit Gilbert egyszer messze az erdőben talált, hatalmas faóriás lett, ami telis-tele volt apró, karmazsinvörös csúcsú bimbókkal.

Fedetlen fejfel sétáltak. Anne haja még most is fényes mahagónivörösön csillogott a ráhulló napsugárban, Dianáé pedig ragyogó fekete volt. Néha vidáman és megértően, szeretettel s barátsággal pillantottak egymásra, máskor csak szótlanul

lépkedtek, hiszen Anne mindig is úgy tartotta, hogy ők ketten oly közel állnak egymáshoz, hogy *érezik* egymás gondolatait. Időről időre felhangzott az „emlékszel még”...

– Emlékszel még, amikor a Tory úton beleestél Coppék kacsaozába?

– Emlékszel még a meseklubunkra?

– És Mrs. Morgan látogatására, amikor vörösre festetted az orrod?

– És arra emlékszel-e, hogy gyertyával jeleztünk egymásnak az ablakból?

– Emlékszel-e, milyen jót mulattunk Miss Lavender esküvőjén, és hogy milyen volt Charlotta kék masnija?

– Emlékszel még a Faluszépítők Társaságára?

És nevetésük mintha régi kacagásaik visszhangja lett volna.

Az F. Sz. T.-nek azonban – úgy tűnt – vége lett: kevéssel Anne férjhezmenetele után kimúlt.

– Képtelenek voltak fenntartani, Anne. Az avonlea-i fiatalok manapság már nem olyanok, mint a *mi* időnkben voltak.

– Ne beszélj úgy, Diana, mintha a „mi időnket” már a hátunk mögött tudnánk! Ma ez a két rokon lélek egy nappal sem több tizenöt évesnél. A levegő nemcsak fénytől vibrál, hanem maga a *fény!* Nem kizárt, hogy szárnyam nőtt!

– Én is úgy érzem – kiáltotta Diana elragadtatottan, és egészen megfeledkezett arról, hogy aznap reggel csaknem nyolcvan kilót mutatott a mérleg, amikor ráállt. – Gyakran érzem úgy, hogy szívesen cserélnék egy madárral. Csodálatos lehet repülni!

Szépség vette körül őket. Az erdő sötétjén színfoltok derengtek át, s telten ragyogtak hívogató ösvényein. Tavasz nap sugar szűrődött át a zsenge zöld leveleken. Vidám madártrilla szólt mindenfelől. Egy-egy kis mélyedésben mintha csak folyékony aranyfürdőbe léptek volna. Lépten-nyomon friss tavaszillat ütötte meg az orrukát: a páfrány fűszeres, a fenyőök balzsamos

és a felszántott föld egészséges illata. Vadcseresznyefüggöny zárt el egy dűlőutat, egy elfeledett mezőn apró lucfenyőcsemeték dugták ki a fejüket a magas fűből, mintha csak guguló tündérek lennének, csermelyek bukkantak fel, melyek „még nem voltak elég szélesek, hogy átugorhassák őket”, a fenyők tövében csillaghúr pompázott, és kunkori fiatal páfrányszőnyeg, amott meg egy vandál több helyen is lenyúzta a fehér kérget egy nyírfáról, felfedve a fa sokféle színárnyalatát. Anne hosszas mélézása gondolkodóba ejtette Dianát, aki nem látta azt, amit a barátnője: a hamvas krémfehérből a páratlan aranytónusokon át az egyre sötétebb barnáig terjedő színskálát, amely szinte azt sugallta, hogy a látszólag hűvös és szűzies nyírfák kérge forró érzéseket takar.

– A föld ősi tüze lobog a szívükben – suttozta Anne.

Végül egy mérgezgombákkal teli, erdős völgy után rábukantak Hester Gray kertjére. Nem sokat változott. Édes régi virágok hajladoztak benne, köztük sok „júniusi lilium”, ahogy Diana a nárciszt hívta. A cseresznyefasor teltebb lett, de a tavasz tiszteletére hófehérbe öltözött. Megvolt még a kert közepén húzódó rózsasétány meg a régi töltés, melyet fehér epervirágok, kéklő ibolya és élénkzöld, zsenge páfrány borított. A kert egyik sarkában ették meg a magukkal vitt vacsorát; mohos kövekre telepedtek le, a leszálló nap felé lila fürtöket lengetett a hátuk mögött magasodó orgonafa. Jó étvágygal láttak neki az ételnek; őszintén méltányolták egymás szakácművészetét.

– Mennyivel finomabb minden a szabadban! – sóhajtott fel Diana elégedetten. – Ez a csokoládétortád, Anne! Nem találok rá szavakat, de a receptjét okvetlen leírom. Fred odalenne érte. Bármennyit eszik is, sovány marad. Én pedig mindig megfogadom, hogy nem eszem több süteményt, mert évről évre kövérebb leszek. Rettegek attól, hogy úgy nézek majd ki, mint Sarah nénikém, akit, ha leült, fel kellett segíteni, annyira kövér volt.

De ha egy ilyen tortát látok... és tegnap este is a fogadáson... de komolyan, megsértődtek volna, ha egy falatot sem eszem!

– Jól mulattál?

– Úgy is mondhatnám. De Fred Henrietta nénijének a karmai közé kerültem, ő pedig egyszerűen *imád* a műtétjeiről mesélni, hogy mikor mit érzett, és hogyan perforálódott volna a vakbele, ha nem veteti ki időben. „Tizenöt öltéssel varrták össze. Hogy én milyen kínokat álltam ki, Diana!”, panaszkolta. Nos, ha én nem is, ő viszont annál inkább élvezte. És tényleg szenvedett, akkor meg miért ne legyen meg az a kis öröme, hogy a nyavalyáit taglalgassa? Jim nagyon szórakoztató volt... azt persze nem tudom, hogy Mary Alice-nek is tetszett-e... csak egy falatot... ha már lúd, legyen kövér, nem?... ennyi igazán nem számít... szóval megemlítette, hogy az esküvője előtti estén úgy begyulladt, hogy csaknem felszállt a hajóhoz tartó vonatra. És azt is mondta, hogy ha őszinte lenne, minden nőlegény ugyanezt mondaná. Azt hiszem, Fred és Gilbert nem így érzett, ugye, Anne?

– Kizárt dolog.

– Fred is ezt felelte, amikor rákérdeztem. Azt mondta, hogy ő csak egytől félt, hogy az utolsó percben meggondolom magam, mint Rose Spencer. De az ember sosem tudhatja, hogy mi jár egy férfi fejében. Most már egyébként is mindegy. Milyen csodás délutánunk volt! Mennyi régi boldog percet éltünk át újra! Kár, hogy holnap már elutazol, Anne.

– Mi lenne, ha most nyáron lejönnél hozzám Ingleside-ba, Diana? Mielőtt még... szóval azelőtt, hogy átmenetileg le kell hogy mondjak a vendégekről.

– Boldogan mennék. De nyáron annyi mindig a tennivaló, hogy lehetetlen elszabadulnom otthonról.

– Végre-valahára Rebecca Dew látogat le hozzánk, aminek nagyon örülök, és, sajnos, valószínűleg Mary Maria néni is.

Gilbertnek már tett is célzásokat, s bár ő legalább annyira nem örül neki, mint én, a néni mégiscsak „rokon”, s mint ilyennek Gilbert képtelen nemet mondani.

– Talán télen meglátogatlak. Szívesen látnám viszont Zugolyt. Gyönyörű az otthonod, Anne, és a családod nemkülönben.

– Zugoly tényleg szép, és meg is szerettem, noha valamikor azt képzeltem, hogy ez lehetetlen. Gyűlöltem, amikor beköltöttünk, mégpedig éppen az előnyeiért. A drága Álomházam megcsúfolásának éreztem. Emlékszem, hogy így siránkoztam Gilbertnek, amikor elhagytuk: „Olyan boldogok voltunk itt, amilyen boldogok már sehol sem leszünk!” Kis ideig még engedtem a honvágy fényűzésének, aztán apránként láthatatlan szeretetgyökereket eresztettem a házban. Hősiessen küzdöttem ellene, hidd el, de aztán megadtam magam, és beismertem, hogy szeretem. Azóta évről évre jobban a szívemhez nő. Nem túlzottan régi, mert az ilyen házakat az elmúlás levegője lengi körül, és nem is vadonatúj, ami a bántó nyerseséggel egyenlő, hanem finoman patinás. Imádom minden szobáját! Egy sincs hiba, s erény nélkül; mindben van valami, ami megkülönbözteti az összes többitől... ami egyénivé varázsolja. Azok a pompás fák a kertben! Nem tudom, ki ültethette őket, de valahányszor felmegyek az emeletre, megállok a lépcsőfordulóban – tudod, annál a furcsa ablaknál, a széles padkával –, és egy percre leülök, magamban pedig azt mondom, hogy Isten áldja azt az embert, akárki is volt, aki őket ültette. A kelletténél több fa nő a ház körül, de egyről sem mondanék le.

– Mintha csak Fredet hallanám! Bálványozza a háztól délre terebélyesedő nagy fűzfát, ami – nem győzöm ismételtetni – eltakarja a szalon ablakából nyíló kilátást, de ő mindannyiszor csak ezt feleli: „Hát kivágnál egy ilyen gyönyörűséget, csupán azért, mert nem látni tőle?” A fűz tehát marad, és mi tagadás,

valóban csodaszép. Innen a név is: Major a Magányos Fűzhöz. Szeretem a Zugoly nevet is. Kedves, otthonos a hangzása.

– Gilbert is ezt mondja. Hosszú időbe telt, amíg kitaláltuk. Többel is próbálkoztunk, de valahogy egyik sem illett rá. Amikor a Zugoly eszünkbe jutott, rögtön éreztük, hogy ez az igazi. Örülök, hogy egy nagy, tágas házunk van, ekkora családhoz el is kél. A gyerekek is szeretik, bármily kicsinyek is még.

– Ó, azok az édes csöppségek! – kiáltott fel Diana, és titokban vágott magának még egy „falatot” a csokoládétortából. – Az enyémeiket is helyesnek látom, de a tiedben van valami..., no és az ikreid! Irigyellek értük! Úgy szerettem volna mindig is ikreket!

– Nekem meg ők a végzetem: végigkísérték az életem. Csak azért vagyok csalódott, hogy egyáltalán nem hasonlítanak egymásra, bár Nan nagyon csinos a barna hajával, Di pedig az apja kedvence azzal a zöld szemével és feltűzött vörös hajával. Shirley Susan szeme fénye. Tudod, amikor megszületett, én sokáig betegeskedtem, ezért Susan gondoskodott róla, amíg végül szerintem már azt képzelte, hogy az ő fia. „Kis barna fiúnak” hívja, és szégyentelenül kényezteti.

– Elég kicsi még ahhoz, hogy besettenkedhess a szobájába, és megnézd, nem rúgta-e le a takarót, aztán meg újra betakargathatod – sóhajtott fel Diana irigyen. – Tudod, Jack már kilencéves, és tiltakozik ellene: azt állítja, hogy ő már nagy! Pedig én mennyire szerettem betakarni! Bárcsak ne nőnének a gyerekek olyan sebesen!

– Egyik gyerekem se jutott el még ebbe a korba... bár azt már észrevettem, hogy mióta Jem iskolás, nem szívesen fogja meg a kezem, amikor átsétálunk a falun – szomorodott el Anne. – De Walterrel és Shirleyvel együtt örül még, ha lefektetem őket! Walter pedig már-már szertartássá fejlesztette a lefekvést.

– És még azon sem kell tépelődnöd, hogy mik akarnak lenni! Ha felnőtt, Jack mindenáron katonának állna... képzeld csak! Méghogy katonának!

– Ezen nem izgatnám magam. Eszébe jut majd más, erről pedig megfeledkezik. A háború amúgy is a múlté. Jem arról ábrándozik, hogy tengerész lesz, mint Jim kapitány, Walter meg költőnek készül... hiába, egészen más, mint a többiek. De a fákat mind szeretik, mint ahogy a „völgybeli” hancúrozást is, tudod, a Zugoly alatti, mesébe illő ösvényekkel szabdalt kis völgyben, amit patak szel ketté. Semmi különös, mások szemében csak a Völgy, de nekik Tündérország. Mindegyiküknek megvan a maga hibája, de igazán nem rossz társaság, és szerencsére szeretik is egymást. Milyen örömmel tölt el az a gondolat, hogy holnap ilyenkor már a Zugolyban leszek, esti mesét mondok az én kicsikéimnek, és megérdemelt dicséretben részesítem Susan páfrányait meg papucsvirágait! Susan káprázatosan ért a páfrányokhoz, az övéinél szebbet nem találni, de a papucsvirágai! Tudod, Diana, azok valahogy nem is virágok a szememben. De a viláért sem sérteném meg Susant azzal, hogy ezt megemlítem neki; mindig kikerülöm a témát. A sors különös kegye folytán eddig sikerült is. Susan valóságos tündér; nem is tudom, mihez kezdenék nélküle. Hogy is nevezhettem egyszer „kívülállónak”! Bizony, nagyon jó arra gondolni, hogy hazamegyek, mégis szomorúan hagyom itt a Zöldmanzárdos-házat. Olyan gyönyörű itt... és itt vagy te meg Marilla. Nagyszerű volt mindig is a barátságunk, Diana.

– Igen... és örökké... úgy értem... szóval én nem tudom olyan szépen kifejezni magam, mint te, Anne, de... mindig megtartottuk az „ünnepélyes eskünk és fogadalmunk”, ugye?

– Mindig, és ez így lesz, amíg csak élünk.

Anne keze rátalált Dianáéra. Hosszan hallgattak, a szívüket szavakkal ki nem fejezhető édesség töltötte el. Megnyúltak

a mozdulatlan kora esti árnyékok a fűvön, a virágokon és a távolabbi rétek zöld bársonyán. Lassan lement a nap, az ég rózsásszürke árnyalatai elmélyültek, majd színüket veszítették a merengő fák mögött; a tavaszi alkonyat birtokba vette Hester Gray emberláb nem tapodta kertjét. Vörösbegyek ezüstös trillái hasítottak a csendbe. A fehér cseresznyevirágok mögött egy ragyogó nagy csillag kúszott fel az égre.

– Az első csillag maga a csoda – mondta Anne álmodozón.

– Örökké itt tudnék ülni – jegyezte meg Diana. – Fáj itt hagynom.

– Nekem is, de hát amúgy is csak tettettük, hogy tizenöt évesek vagyunk. Ideje, hogy a család gondját ismét a vállunkra vegyük. Milyen illata van az orgonának! Eszedbe jutott-e valaha is, Diana, hogy van valami... nem egészen *erkölcsös* az orgonaillatban? Gilbert – aki szereti őket – csak nevet az elképzelésemén, de szerintem akkor is valami titkolni való, túlzottan édes dologra emlékeztetnek.

– Mindig is nehéznek tartottam az illatukat a házban – jegyezte meg Diana.

Felvette a tányért, rajta a csokoládétorta maradványaival, vágyakozva nézte, majd megrázta a fejét, és a nemes lemondás és önmegtagadás arckifejezésével tette el a kosárba.

– Képzeld csak, Diana, milyen mulatságos lenne, ha hazafelé önmagunk fiatalkori énje futna elénk a Szerelmesek Ösvényén!

– Neem, Anne, az bizony minden lenne, csak nem mulatságos – borzongott meg Diana. – Nem is vettem észre, hogy besötétedett. Nappal még hagyján képzelődni, de a sötétben...

Szóltan, nyugalmas szeretetben indultak vissza, mögöttük a színpompás naplemente gyúlt az öreg hegycsúcsokon a szívükben lángoló, soha nem feledett barátság visszfényeként.

A kellemes napok füzéréből álló hetet Anne azzal zárta, hogy másnap reggel virágot vitt Matthew sírjára, délután pedig felült a Carmodyból hazafelé tartó vonatra. Gondolatai egy darabig hátrahagyott szeretteinél időztek, majd előreszaladtak, a rá váró kedveseihez. Dalolt a szíve az örömtől, hogy egy boldog otthonba tér vissza, amiről – amint a küszöböt átlépte – mindenki tévedhetetlenül érezte, hogy mi ez a hely, ahol mindig nevetés cseng, és ezüstcsuprok meg fényképek meg kisbabák vannak – édes, fürtös hajú és gömbölyű térdű drágaságok –, és szobák, amik hazavárják, türelmesen várakozó székek, és a szekrényekben a ruhák, amik már lesik a jöttét, és sok kis évforduló, amit meg kell ünnepelni, titkok, amiket suttogva meg kell osztani...

Milyen nagyszerű érzés, hogy szeretek hazajönni, gondolta magában Anne, és kihalászta a táskájából egyik kicsi fia levélét, amint – míg büszkén felolvasta a Zöldmanzárdos-házbelieknek – vígan nevetett. Ez volt az első levél, amit egy gyermektől kapott, és ahhoz képest, hogy Jem még csak hétéves, és egy éve tanul írni az iskolában –, a helyesírási hibák és a levélpapír sarkában éktelenkedő tintapacni ellenére is – nagyon pompás levél volt:

„Di egész élyel sírt, mert Tommy Drew azt mondta neki, hogy megégeti a babályát. Susan esténként szép meséket mond, de neked a nyomodba sem ér, Mama. Tegnap este megengette, hogy segítsek elültetni a répát.”

– Hogy is érezhettem magam boldognak a tőlük távol töltött hét alatt? – tett magának néma szemrehányást Zugoly úrnője.

– Milyen jó is, ha az embert várják az állomáson! – kiáltott fel, amikor Glen St. Maryben a vonatról leszállva egyenesen Gilbert kitárt karjába futott.

Sosem lehetett biztos afelől, hogy Gilbert ki tud jönni elé – valaki mindig éppen átszenderült a másvilágra, vagy egy babának volt sürgős megszülethetnékje –, de nélküle egyetlen hazatérés sem volt az igazi. És milyen szép új világosszürke öltönyt visel! *(Jól tettem, hogy a barna kosztümömhöz ezt a fodros halványsárga blúzt vettem fel, pedig Mrs. Lynde amellett kardoskodott, hogy örültség az úton ilyesmit viselni. Ha nem vettem volna fel, nem lennék most szép Gilbertnek.)*

Zugoly fényes kivilágítással fogadta: a verandát színes japán lampionfűzér díszítette. Anne vidáman szaladt végig a nárcisszokkal szegélyezett ösvényen.

– Zugoly! – kiáltotta. – Megjöttem!

Mind körbevették, egymás szavába vágtak, kacagtak és tréfálkoztak, Susan Baker pedig – ahogy illik – diszkrétan a háttérben mosolygott. A gyerekek – még a kétéves Shirley is – a mama számára szedett virágcsokokat szorongatták.

– Ó, ez aztán a csodálatos fogadtatás! Zugolyból csak úgy sugárzik a boldogság. De jó is, ha az embernek így örül a családja!

– Ha még egyszer elutazol, Mama, fogom magam és... és féreggyulladást kapok! – fogadkozott Jem komoly képpel.

– Azt meg hogy kell kapni? – tudakozódott Walter a bátyjától.

Jem válaszképpen titkon megbökte, majd odasúgta a kicsinek:

– Pszt! Azt tudom, hogy valahol nagyon fáj, de most a mamát szeretném megijeszteni, nehogy megint elutazzon!

Anne egyszerre százfélére vágyott: mindenkit meg akart ölelni, ki akart szaladni a naplementébe, hogy kedvenc árvácskáiból szedjen, mert Zugolyban mindenütt pompáztak e szerény

virágok, vagy fel akarta venni a szőnyegen heverő kopott babát, s közben az összes zaftos pletykát és újdonságot is hallani szeretne volna, amivel mindenfelől elárasztották. Azt, hogy Nan hogy dugta fel az orrába a vazelinos tubus kupakját, amikor a doktor úr éppen betegnél járt, és Susan ebbe csaknem beleőrült – „Mondhatom, doktorné kedves, nehéz perceket éltünk át...” –, és Mrs. Jud Palmer tehene hogy falt fel ötvenhét drótszőget, hogy végül Charlottetownból kellett hozzá állatorvost hívni, meg a szórakozott Mrs. Fenner Douglas hogy állított be a templomba *fedetlen* fejjel, és Papa kiásta – „két szülés között, doktorné kedves; melleleg nyolc babát segített a világra, mióta el tetszett utazni...” – a fű közül az összes pitypangot, és Mr. Tom Flagg hogy festette be a bajuszát – „pedig a felesége, Isten nyugosztalja, csak két éve halt meg...” –, a felső-kikötői Rose Maxwell meg faképnél hagyta a felső-gleni Jim Hudson, aki erre aztán számlát küldött Rose-nak arról, hogy udvarlás közben mennyit költött rá, és micsoda tömeg gyűlt össze Mrs. Amasa Warren temetésén, meg hogy haraptak ki egy darabot Carter Flagg macskája farkának a tövéből, és hogy találtak rá Shirleyre, amint az istállóban éppen az egyik ló alatt álldogált – „ezt, míg élek, nem felejttem el, doktorné kedves...” –, és hogy – sajnos – minden azt látszik megerősíteni, hogy a kékszilvafákat fekete gomba támadta meg, és Di hogy énekelte egész nap, hogy „Mama ma hazajön, hazajön, hazajön” egy népszerű dal dallamára, és Joe Reese macskája azért kancsal, mert nyitott szemmel jött a világra, Jem meg merő véletlenségből ráült a csirizes légypapírra, még mielőtt felhúzta volna a nadrágját, a Vakarc meg beleesett az esővízes hordóba.

– Majdnem belefulladt, doktorné kedves, de szerencsére a doktor úr felfigyelt a panaszos nyávogásra, és a hátsó lábánál fogva még a *kellő* pillanatban kimentette... („Mi az a *kellő* pillanat, Mama?”)

– Szépen felépült a megrázkódtatásból – jegyezte meg Anne, és megsimogatta a tűz mellett egy széken elégedetten doromboló, széles pofájú, fényes fekete-fehér bundájú macskát.

Zugolyban egyetlen székre sem lehetett anélkül leülni, hogy előbb meg ne bizonyosodott volna az ember arról, hogy nem tanyázik-e már ott egy macska. A fent említett négy lábúakkal kezdetben édeskeveset törődő Susan esküdözött, hogy pusztá önvédelemből tanulta meg szeretni őket. A Vakarcs úgy egy éve Gilberttől kapta a nevét, amikor Nan hazahozta a nyomorúságos, csont és bőr kismacskát a faluból, ahol néhány fiú kínozta; a viselője azóta igencsak kihízta a nevét.

– Jaj, Susan! Mi történt Góggal és Magóggal? Csak... nem törtek el?

– Nem, nem, doktorné kedves – sietett megnyugtatni Anne-t a szégyentől rákvörösre váló Susan.

Kirohant a szobából, és rövidesen a Zugoly családi tűzhelyét mindig is őrző két porcelánkutyával tért vissza.

– Nem is értem, hogyan felejthettem el visszatenni őket a helyükre, mielőtt hazaérkezett volna! – szabadkozott. – Tudja, doktorné kedves, az elutazása utáni napon Mrs. Charles Day látogatott el ide Charlottetownból, és tudja, milyen pedáns és finomkodó asszony. Walter úgy vélte, hogy szórakoztatnia illene, ezért a kutyákra hívta fel elsőként a figyelmét: „ez itt Isten, az meg az Énistenem”, mondta az a szegény ártatlan kis lélek. Mondhatom, egészen elszörnyedtem... azt hittem, ott helyben végem lesz Mrs. Day arckifejezése láttán. Amennyire tudtam, kimagyaráztam, mert nem akartam, hogy istenkáromló családnak gondoljon minket, de a biztonság kedvéért azért eltettem a kutyákat a kamrába, hogy ne legyenek szem előtt, amíg vissza nem jön.

– Nem vacsorázhatnánk már, Mama? – siránkozott Jem. – Rágcsáló éhség kínozza a gyomrom. És Mama...! Mindenkinnek a kedvencét főztük!

– Királyi többesben, ahogy az egyszeri bolha mondta az elefántnak – mosolygott Susan. – Arra gondoltunk, illően meg kellene ünnepelnünk a hazajövetelét, doktorné kedves. De hol van Walter? Ezen a héten a kis drágámon van a sor, hogy az étkezésre hívó gongot megüsse.

A vacsora valóban fenséges volt, és nem kevesebb gyönyörűséget okozott utána lefektetni a kicsiket. Susan a különleges alkalomra való tekintettel még azt is megengedte Anne-nek, hogy Shirleyt ő dugja ágyba.

– Nem mindennapi esemény ez, doktorné kedves – jelentette ki ünnepélyes hangon.

– Olyan nap nincs is, Susan. Mindegyik más, mint a többi!

– Mennyire igaz, doktorné kedves. Éppen múlt pénteken, jóllehet egész nap esett, és gyászos nap volt, a három éve kitaratóan nem virágzó nagy rózsaszín muskátlimon *három* bimbó jött! És a papucsvirágaimat látta-e, doktorné kedves?

– Hogy láttam-e? Életemben nem láttam még ezekhez fogható papucsvirágokat, Susan! Hogy csinálja?

(No tessék! Susant boldoggá tettem, és még csak hazudnom sem kellett. Ilyeneket tényleg nem láttam még... Istennek hála!)

– Szüntelen gondozás és odafigyelés dolga az egész, doktorné kedves. De van valami, amiről okvetlen szót kell ejtenem. Azt hiszem, Walter gyanít valamit. Kétségem sincs afelől, hogy a gleni gyerekek beszélték teli a fejét. Mostanában egyre több gyerek tud olyasmiről, amiről nem illene. A minap is Walter olyan elgondolkodva kérdezte meg tőlem: „Nagyon sokba kerülnek a kisbabák, Susan?” Mondhatom, leesett az állam, doktorné kedves, de azért nem vesztettem el a lélekjelenlétem. „Némelyek felesleges fényűzésnek tartják őket, mondtam, de Zugoly nem lehet meg nélkülük.” És közben szemrehányással illetem magam, amiért hangosan a gleni üzletekben uralkodó

hajmeresztő drágaságra panaszkodtam. Attól tartok, ez nyugtalaníthatta a gyermeket. Mármost, ha megemlíti önnek, doktorné kedves, legalább nem éri készületlenül.

– Biztos vagyok benne, hogy kifogástalanul járt el, Susan – biztosította Anne komoly arccal. – Ideje, hogy mind tudomást szerezzenek arról, amiben reménykedünk.

A legszebb pillanat mégis az volt, amikor Gilbert odalépett hozzá. Anne az ablaknál állt, és nézte, ahogy a tenger felől lassan felkúszik a köd, és végiggördül a holdsütötte homokdombokon meg a kikötőn, hogy behatoljon a völgybe, amelyre Zugoly nézett, és ahol Glen St. Mary is rejtőzködött.

– Milyen csodálatos is hazajönni hozzád egy fárasztó nap végén! Boldog vagy, leganne-ebb Anne-m?

– Hogy boldog-e! – Anne lehajolt, hogy megszagolja a vázába tett almavirágos ágakat, amiket Jem szedett az öltözőasztalára. Úgy érezte, körülveszi és elborítja a szeretet.

– Édes Gilbert, pompás volt egy hétre ismét a Zöldmanzárdos-ház Anne-jévé visszavedlenem, de százszor mesébbb érzés hazajönni, hogy Zugoly Anne-je lehessenek!